УДК 351.713

О. Ф. Козаченко

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ ЯК ЧИННИК СТАБІЛІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ВИХОДУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ З КРИЗОВОГО СТАНУ

Машинобудування — важлива галузь промисловості розвинутих країн світу. Воно значною мірою визначає не лише галузеву структуру промисловості, а й її розміщення. Рівень розвитку машинобудування є одним з основних показників економічного, і насамперед промислового розвитку країни. Сучасний машинобудівний сектор АРК на протязі 2008—2009 рр. працював не на повну виробничу потужність, деякі підприємства взагалі тимчасово припинили виробничий процес. Дійсно, повинні відбутись зміни у державному управлінні та впливі на діяльність сучасного машинобудівного комплексу. Таким чином, промисловість буде зростати, вітчизняні виробники будуть мати змогу постачати на внутрішній ринок вироби машинобудування та відправляти їх на експорт. Економіка поступово має досягти рівня стабільності, насамперед у промисловості, та вийти завдяки впровадженню ефективних заходів з кризового стану.

Велике значення машинобудування в національній економіці визначається тим, що воно виробляє знаряддя праці як для галузей, що виготовляють засоби виробництва (робочі машини і апарати, верстати, технологічне і силове устаткування, контрольно-вимірювальні прилади, технічні засоби автоматики тощо), так і для галузей, які виробляють предмети споживання (машини для сільського господарства, технологічне устаткування для легкої і харчової промисловості і т. п.), а також самі предмети споживання (легкові автомобілі, побутову техніку, телевізори, радіоприймачі, відеотехніку, годинники тощо). Крім того, машинобудування виробляє різноманітне устаткування для будівництва, транспорту, зв’язку, торгівлі, спецобладнання для невиробничих галузей, а також продукцію оборонного призначення [1].

В розвинутих країнах світу машинобудування, як правило, визначає їх експортний потенціал і забезпечує від 32 до 40 % всього експорту.

Машинобудування має багатогалузеву структуру і характеризується створенням спеціалізованих заводів і галузей.

У перспективі машинобудування повинно зайняти більш вагоме місце як у структурі промисловості, так і у формуванні експорту України. На думку автора, необхідно удосконалити на державному рівні галузеву структуру машинобудування, розширити асортимент його продукції за рахунок підвищення питомої ваги галузей, що виробляють товари народного споживання. Потрібна модернізація машинобудівних заводів, їх технічне переоснащення з використанням сучасних технологій і значне підвищення за рахунок цього якості машин, їх конкурентоспроможність. Державне регулювання машинобудівного сектору має проявитися у прийнятті спеціальних законів та постанов, які б надавали змогу власникам заводів налагодити виробництво високоефективних машин та їх систем для всіх галузей і сфер народного господарства, приладів і апаратів, швидкісної електронно-обчислювальної техніки нових поколінь, виробництва систем зв'язку, засобів управління, автоматизації тощо.

На нашу думку, державі необхідно надавати дотації та субсідії зазначеним підприємствам як допомогу їхньому подальшому розвитку та збільшенню прибутку та, як наслідок, послідуючому збільшенню відрахувань у державний бюджет. Спеціалізацію і кооперування виробництва в машинобудуванні необхідно орієнтувати на вітчизняні підприємства, створювати замкнуті цикли виробництв у середині країни.

Сучасна стратегія державної промислової політики України в галузі машинобудування передбачає зростання темпів випуску наукоємної продукції високого технологічного рівня, освоєння нових конкурентоспроможних зразків техніки, підвищення якості й ефективності виробництва з орієнтацією на потреби внутрішнього ринку та збільшення експортного потенціалу [2].

Для цього передбачається прискорити структурну перебудову машинобудівного комплексу на основі збільшення обсягів виробництва у таких пріоритетних галузях: ракетно-космічній, літакобудуванні, суднобудуванні, інформаційних та телекомунікаційних системах, важкому машинобудуванні, сільськогосподарському машинобудуванні, приладобудуванні та електротехнічній промисловості. Слід підкреслити, що машинобудування України потребує іноземних інвестицій та використання передових технологій до виробничого процесу.

Таким чином, автором проаналізовано сучасний стан машинобудівного сектора АРК та було запропоновано напрями держав-

ного регулювання машинобудівного сектору та впливу на нього для стабілізації промисловості та виходу економіки України з кризового стану. Необхідно залучати до вітчизняної практики господарювання підприємств машинобудівної галузі промисловості закордонний досвід.

Література

1. *Карпунин М. Г.* Перестройка и модернизация машиностроения: экономический аспект. — К.: Машиностроение, 2001. — 271 с.

2. *Романенко В.* Регіональні ринки продукції машинобудування в Україні // Економіка України. — 2006. — № 6. — С. 90—92.

УДК 338.45

Я. О. Костенок

ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ КРИЗИ

Під час кризи та невпинно зростаючих цін на енергоресурси актуальною постає проблема підвищення ролі енергоефективності для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках.

Сьогодні майже всі промислово розвинуті держави інтенсивно вирішують питання енергозбереження та енергоефективності. Світовий досвід засвідчує, що кожна грошова одиниця, яка інвестована в енергозбереження, відповідає за ефективністю трьомп'яти одиницям вкладеним у видобуток енергоресурсів та виробітку енергії. Така країна, як Російська Федерація, не дивлячись на великі запаси енергетичних ресурсів та розгалужену енергетичну інфраструктуру, основним пріоритетом висунула енергозбереження та збільшення на її основі енергоефективності не тільки в розвитку енергетичного сектору, а й усієї національної економіки.

Запровадження механізмів реалізації політики енергозбереження зумовлено тим, що енергоефективність не може бути самодостатнім інструментом зацікавленості споживачів у економії ПЕР у рамках наявної системи економічних взаємовідносин. Досить часто побутові споживачі та промислові підприємства мають свої специфічні цілі та завдання, які не узгоджуються з цілями політики енергоефективності. Правове забезпечення політики енергоефективності в різних країнах здійснювалось у різних формах. В од-